

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY

1. **Obce** jsou uvedeny v územní struktuře platné k 1. 1. 2009. Údaje o obcích vyjadřují stav roku 2008, pokud není uvedeno jinak.
2. **Obec** je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí obce. Má jedno nebo více katastrálních území. Je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Za obce se považují (pro některé, mj. statistické účely) také vojenské újezdy. V ČR je 5 vojenských újezdů: Brdy, Boletice, Hradiště, Březina a Libavá. K 1. lednu 2009 v České republice existovalo 6 249 obcí. Obce se zvláštním postavením jsou v lexikonu zvýrazněny: **statutární města** velkými písmeny, **města** tučně, **městysy** tučnou kurzívou. V lexikonu jsou také uvedeny **městské části (městské obvody)** hlavního města Prahy a statutárních měst Brno, Liberec, Opava, Ostrava, Plzeň, Pardubice a Ústí nad Labem.
3. **Obce s pověřeným obecním úřadem** jsou stanoveny zákonem č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností ze dne 13. 6. 2002. Příslušnost obcí k obcím s pověřeným obecním úřadem je dána vyhláškou MV č. 388/2004 Sb. ze dne 24. 6. 2004, kterou se mění vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Hlavní město Praha má v tomto sloupci uvedenu příslušnost městské části do správních obvodů (tj. do Prahy 1 až 22, kdy úřady těchto městských částí vykonávají velkou část státní správy pro obyvatele zbylých 35 městských částí).
4. **Část obce** je možno definovat dvojným způsobem. Jedná se o jednotku územního členění státu, která je publikována v rámci úředního seznamu obcí a jejich částí (tj. ve Statistickém lexikonu obcí České republiky 2005). Pokud se obec nečlení na části, je pro potřeby statistiky považována za jednu část obce. Z věcného hlediska se ovšem jedná o skupinu domů se společným názvem, označených čísly popisnými z jedné číselné řady. Ve městech Praha, Brno, Plzeň, Pardubice a Opava jsou některé části obce děleny hranicí městské části nebo městského obvodu, a tak vznikají **díly části obce** – části obce statistické. Za správní a územní celky kraj, okres, správní obvod ORP a obec je v tabulkách uváděn počet části obce, za městské části a městské obvody výše uvedených měst je uveden počet dílů částí obce.
5. **Katastrální území** tvoří plošně souvislý a společně evidovaný soubor pozemků (parcel). Katastrální území pokrývají celé území státu. Kromě katastrálních území se občas používají ještě tzv. územně technické jednotky, které jsou totožné s katastrálními územími, s výjimkou těch katastrálních území, která jsou dělena hranicí městské části - městského obvodu (např. v Praze, Brně, Plzni).
6. **Katastrální výměra** je plocha katastrálního území obce. Ve městech Praha, Brno, Opava, Pardubice, Plzeň a Ústí nad Labem je výměra uvedena i v těch městských částech, kterým nebylo vymezeno katastrální území (dělené katastry). V těchto případech se jedná o odhadnuté výměry dle GIS jako součet výměr ÚTJ na základě hodnot výměr katastrálních území podle údajů Zeměměřického úřadu a podle grafických vrstev registru sčítacích obvodů k 1. 1. 2009. Údaje za obce byly převzaty od Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k 31. 12. 2008. V sumarizačních tabulkách za okresy a kraje se uvádí oficiální výměra okresu (kraje), která je přebírána z Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.
7. Údaje o **počtu obyvatel** byly převzaty z bilance obyvatelstva k 31. 12. 2008 a přepočteny na územní strukturu platnou k 1. 1. 2009. Údaje o počtu obyvatel k uvedenému datu v městských částech (obvodech) statutárních měst Brno, Liberec, Opava, Ostrava, Plzeň, Pardubice a Ústí nad Labem nejsou k dispozici, proto je uveden pouze počet obyvatel ke sčítání k 1. 3. 2001.
8. **Pošta** zajišťuje komplexní poštovní služby (podání, přepravu a dodání poštovních zásilek a další služby pro občany, podniky, instituce a organizace). Má vlastní poštovní směrovací číslo. Data jsou převzata z webových stránek České pošty.

9. Do **základních škol** jsou započítávána všechna zařízení základního školství (devítiletky i školy pouze s 1. či 2. stupněm vzdělání). Školy pouze s 1. či 2. stupněm vzdělání jsou označeny *, devítiletky jsou označeny 1. Pokud jsou v obci oba typy škol, je vyznačen vyšší typ (1). Data jsou převzata ze základní databáze Ústavu pro informace ve vzdělávání ČR (ÚIV).
10. **Zdravotnickým zařízením** se rozumí sdružená ambulantní zařízení, ambulantní zařízení, nemocnice, odborné léčebné ústavy včetně léčeben dlouhodobě nemocných, ostatní lůžková zařízení, samostatné ordinace lékařů a ostatní samostatná zařízení včetně detašovaných pracovišť. Data jsou převzata ze základní databáze Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR), podle možností doplněná šetřením pracovníků oddělení regionálních analýz a informačních služeb Českého statistického úřadu v jednotlivých krajích.
11. Údaje o **kanalizaci, vodovodu a plynofikaci** v obcích nejsou od roku 2006 v databázích ČSÚ aktualizovány, proto tyto ukazatele, uváděné v lexikonu v minulých letech, byly nahrazeny jinými (dokončené byty v letech 2006 až 2008 celkem, z toho v rodinných domech a statistické jednotky typu podnik).
12. **Dokončené byty** jsou byty, na které bylo příslušným stavebním úřadem do konce sledovaného období vystaveno kolaudační rozhodnutí (souhlas s užíváním bytu). V počtech jsou zahrnuty byty na stavbách pro bydlení i mimo ně, vč. nástaveb, vestaveb nebo přístaveb a bytů v domech s pečovatelskou službou a domovech-penzionech a také nebytových objektech, včetně bytů získaných adaptací nebytových prostor.
13. **Rodinný dům** je stavba, v níž je více než polovina podlahové plochy všech místností určena k bydlení. Rodinný dům může mít nejvýše tři samostatné byty a nejvýše dvě nadzemní podlaží a podkroví.
14. **Statistický podnik** – statistická jednotka typu podnik - je subjekt, který podle informací ze statistických zjišťování nebo z administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu.